

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО МОНІТОРИНГУ

Маковська О.А.

Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

Історія виникнення ідеї оцінювання результатів діяльності навчальних закладів нараховує понад 100 років. Офіційно на національному та регіональному рівнях моніторингове оцінювання як метод дослідження систем освіти і освітнього процесу для поліпшення його якості починається з 30-х років ХХ століття (табл. 1).

Таблиця 1. Етапи становлення освітнього моніторингу

Етап	Період	Зміст
Перший	30—50 роки ХХ ст	PEAUS дослідила рівень підготовки випускників 30 шкіл у США
Другий	60—70 роки	міжнародна асоціація шкільної успішності – International Education Association – започаткувала міжнародні порівняльні моніторингові дослідження у сфері освіти
Третій	80—90 роки	актуальними стають проблеми визначення рентабельності системи освіти, організації ефективного управління ресурсами, оцінювання продуктивності освітніх систем, якість освіти стає політичною категорією.
Четвертий	із середини 90-х років ХХ ст. до наших днів	характеризується спрямованістю на політичну підтримку та наукову обґрунтованість досліджень

Моніторинг на міжнародному рівні в різні роки впроваджується завдяки міжнародним програмам (FIMS, FISS, The Study of Reading Comprehension, The Study of Literature Education, The Study of English as a Foreign Language, The Study of French as a Foreign Language, SIMS, The Classroom Environment Study, SISS, The written Composition Study, The Reading Literacy Study, COMPED, The Language Education Study, TIMSS, SITES, CIVED, PPP, PIRLS, ICCS, PISA, CIVIC, LINGVA та ін.), що здійснюються за сприяння Міжнародної асоціації з оцінки навчальних досягнень (IEA) та Організації з економічного співробітництва та розвитку (OECD).

В Україні історія становлення системи моніторингу в освіті на національному рівні починається з 1997 року створенням Центру моніторингу освіти при Інституті змісту і методів навчання Міністерства освіти України. З 1999 року його реформовано у відділ моніторингу якості загальної середньої освіти Науково-методичного центру середньої освіти, який започатковує всеукраїнські моніторингові дослідження: якості основної навчальної літератури для загальноосвітніх навчальних закладів (2001, 2003, 2004), якості засвоєння курсу фізики (1999), якості математичної освіти випускників початкової, основної та старшої школи (2002), стану фізичного, морального і психічного розвитку учнів та інфраструктури навчальних закладів, яка забезпечує збереження здоров'я школярів (2005). У 1999 році засновано першу в Україні організацію у сфері професійного оцінювання та відбору кадрів — Центр тестування професійної компетентності при Міністерстві охорони здоров'я України. У 2005 році утворено Український центр оцінювання якості освіти з регіональними підрозділами. З 2015 року, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання. Результати будь-яких моніторингових досліджень дають змогу урядам країн реально оцінити свої досягнення та недоліки, визначити стратегії змін у державній політиці.